

Interpersonální kognice

JS 2013

Zdeněk Krpoun
2. 4. 2013

Atribuce chování druhých lidí

Vnější = situační

Vnitřní = dispoziční

Základní atribuční chyba

Efekt aktéra a pozorovatele

Egodefenzivní atribuční tendence

Tendence výraznosti

Atribuce chování druhých lidí

Teorie korespondujícího usuzování

Snažíme se k pozorovanému chování najít odpovídající (**korespondující**) trvalé vlastnosti osoby = **dispoziční atribuce**

Faktory ovlivňující míru, do jaké je chování druhých posuzované jako korespondující:

Hédonistická relevance (kladné vs. záporné důsledky)

Personalismus (činy aktéra byly zaměřeny na mě vs. na druhé)

Sociální žádoucnost (poukazuje na určitý stupeň konformity vs. neobvyklosti)

Atribuce chování druhých lidí

Teorie kovariance

Naše předchozí zkušenost ovlivňuje, zda dojde k dispoziční/situační atribuci na základě **faktorů**:

Konsenzus (reaguje většina lidí stejně nebo odlišně než konkrétní osoba?)

Konzistentnost (jak člověk běžně reaguje na jednu konkrétní situaci..)

Distinktivnost (jak člověk běžně reaguje na rozličné situace.. Liší se jeho chování napříč okolnostmi?)

Dispoziční atribuce = vysoká konzistence a nízký konsenzus a distinktivnost

Situační dispozice = všechny faktory jsou vysoké

Další aspekty interpersonální percepce

Psychologové Alloy a Tabachnik říkají, že lidé jsou:

Kognitivní skrblici

Stereotypy

Předsudky

Haló efekt

Implicitní teorie

Samostatná práce

Vliv médií (TV, internet, rozhlas, časopisy..)

Další aspekty interpersonální percepce

Stereotypy - - - - > **Předsudky** ☹️

Stereotyp základem rasových a genderových předsudků

Další **důsledky stereotypů**:

- a) Ospravedlnění vlastního chování
- b) Selektivní pozornost a následné sebepotvrzení
- c) Nadhodnocení

..... ?

Jak vznikají?

Formování dojmu p druhých lidech

Působící faktory:

Efekt primárnosti

Efekt novosti

Efekt rozptýlení

Fyzická nápadnost a nápadnost v chování

Jak organizujeme dojmy? Pomocí schémat:

- sociálních rolí
- sociálních skupin (stereotypy)
- konkrétních osob (viz implicitní teorie)